

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 317/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. V. C., K., zastúpeného advokátom JUDr. D. S., K., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 a čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky oznámením primátora mesta K. o zániku poslaneckého mandátu poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K. č. j. 09/04039 zo 7. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. V. C. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júna 2010 doručená sťažnosť MUDr. V. C., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. D. S., K., ktorou namieta porušenie čl. 12 ods. 2 a čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) oznámením primátora mesta K. o zániku poslaneckého

mandátu poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K. (ďalej len „mestské zastupiteľstvo“) č. j. 09/04039 zo 7. septembra 2009.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Vo voľbách do orgánov samosprávy obcí konaných dňa 2. decembra 2006 som kandidoval za poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K. Vzhľadom na dosiahnuté výsledky v týchto voľbách som bol zvolený za poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K. Po zložení sľubu na prvom zasadnutí Mestského zastupiteľstva mesta K. som sa stal poslancom Mestského zastupiteľstva mesta K.

Uvedený mandát poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K. som uplatňoval v súlade s platnou právnou úpravou, plnil som si svoje povinnosti vyplývajúce predovšetkým zo zákona SNR č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Zo strany primátora mesta K. som bol pozývaný na zasadnutia Mestského zastupiteľstva mesta K., na ktorých som sa zúčastňoval a aktívne uplatňoval svoj mandát poslanca mestského zastupiteľstva.“

Mandát poslanca mestského zastupiteľstva sťažovateľ riadne uplatňoval až do 7. septembra 2009, keď ho mesto listom č. 09/04039 podpísaným primátorom mesta označeným ako „Upovedomenie o zániku poslanskeho mandátu poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K.“ (ďalej len „upovedomenie o zániku mandátu“) upovedomilo v zmysle § 25 ods. 2 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) v nadväznosti na § 7 ods. 5 rokovacieho poriadku mestského zastupiteľstva (ďalej len „rokovací poriadok“) o zániku jeho mandátu (ako poslanca mestského zastupiteľstva) počnúc dňom 28. august 2009, a to z dôvodu, že sťažovateľ sa 28. júla 2009, 3. augusta 2009 a 27. augusta 2009 bez riadneho ospravedlnenia trikrát po sebe nezúčastnil riadneho rokovania mestského zastupiteľstva a do 7. septembra 2009 nepredložil doklad, ktorý sa uznáva za ospravedlnenie neúčasti.

Podľa sťažovateľa dôvodom takého postupu primátora mesta K. (ďalej len „primátor“) bola skutočnosť, že „spoločne s ostatnými poslancami Mestského zastupiteľstva mesta K. poukazoval na nedostatky a na nesprávny postup vedenia mesta pri správe vecí verejných“.

Sťažovateľ listom z 10. septembra 2009 adresovaným primátorovi mesta (doručeným 10. septembra 2009) reagoval na doručené upovedomenie o zániku mandátu a uviedol: *„Oznámenie o zániku môjho mandátu poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K. zo dňa 07.09.2009 číslo: 09/04039 považujem za neplatné, uvádzané dôvody za nepravdivé nakoľko som mal vážny dôvod, ktorým bola účasť na celodennom lekárskom vyšetrení dňa 27.08.2009, o čom som predložil potvrdenie od MUDr. K. R. Taktiež som písomne oznámil, že chcem naďalej uplatňovať mandát poslanca mestského zastupiteľstva.“*

Sťažovateľ v sťažnosti poukázal na pôvodné znenie § 25 ods. 2 písm. g) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (účinné do 31. marca 2010), podľa ktorého *„mandát poslanca zaniká ak sa bez vážneho dôvodu a bez ospravedlnenia nezúčastní trikrát po sebe riadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva“*.

Zároveň sťažovateľ poukázal na § 7 ods. 5 rokovacieho poriadku z 31. mája 2007, v zmysle ktorého sa *«... neúčasť na rokovaní mestského zastupiteľstva ospravedlňuje vopred primátorovi a dôvod neúčasti sa vyznačí na prezenčnej liste. Dôvodom na ospravedlnenie je:*

- *hospitalizovanie v nemocenskom zariadení, účasť na pohrebe člena rodiny*
- *pobyt na dovolenke mimo územia K.*
- *iné vážne dôvody*

Ako doklad je uznaný:

- *potvrdenie o práceneschopnosti - ústavné liečenie*
- *potvrdenie o pobyte na kúpeľnej liečbe*
- *potvrdenie zamestnávateľa „DOVOLENKA“, v prípade podnikateľa „ČESTNE PREHLÁSENIE“*
- *potvrdenie mestského úradu o účasti na pohrebe člena rodiny.»*

Podľa sťažovateľa *„... absolvovanie celodenného lekárskeho vyšetrenia dňa 27.08.2009 predstavuje vážny dôvod, ktorý je v súlade aj s vyššie citovaným rokovacím*

poriadkom a ktorý mi bránil v tom, aby som sa zúčastnil zasadnutia mestského zastupiteľstva dňa 27. 08. 2009.

Neboli teda splnené zákonné dôvody uvedené v § 25 ods. 2 písm. g) zákona SNR č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a preto nedošlo ani k zániku môjho mandátu.“.

Sťažovateľ podal 14. septembra 2009 „... na Krajský súd v Košiciach návrh na začatie konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Konanie bolo vedené pod sp. zn.: 7S/92/2009. Návrhom som sa domáhal, aby Krajský súd v Košiciach zakázal mestu K. pokračovať v porušovaní môjho práva uplatňovať mandát poslanca mestského zastupiteľstva mesta K. na základe upovedomenia mesta K. zo dňa 07. 09. 2009 č.: 09/04039 o zániku mandátu poslanca mestského zastupiteľstva mesta K. zo dňa 28.08.2009. Taktiež som žiadal aby súd prikázal mestu K. umožniť mi uplatňovanie mandátu poslanca mestského zastupiteľstva mesta K. v lehote do 5 dní od právoplatnosti rozsudku. Taktiež som uplatňoval náhradu trov konania. V tomto návrhu som v podstate opísal skutočností súvisiace so zánikom môjho mandátu.“.

Keďže podľa sťažovateľa obdobným upovedomením a z tých istých dôvodov 28. augusta 2009 „... došlo k zániku mandátu poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K. ešte ďalším štyrom poslancami mestského zastupiteľstva...“, podnetom z 22. septembra 2009 sa sťažovateľ spolu s týmito poslancami mesta domáhal na Okresnej prokuratúre Trebišov (ďalej len „okresná prokuratúra“) preskúmania zákonnosti postupu primátora mesta pri zániku ich mandátov poslancov mestského zastupiteľstva.

Dňa 16. novembra 2009 podala prokurátorka okresnej prokuratúry Mestskému úradu K. (ďalej len „mestský úrad“) „... súhrnné upozornenie okresnej prokuratúry na porušenie §51 ods. 2 zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 346/1990 Zb.) a § 12 ods. 2 zák. Č. 364/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o obecnom zriadení) a odporučila prijať opatrenia.

V uvedenom súhrnnom upozornení bol prezentovaný právny názor, že o zániku mandátu poslanca mestského zastupiteľstva nerozhoduje žiaden orgán mesta t. j. ani primátor a všetky úkony vykonané primátorom voči takémuto poslancovi sú právne bezvýznamné a nemajú žiadne právne následky. O zániku mandátu poslanca i keď nepriamo malo rozhodnúť mestské zastupiteľstvo podľa vyššie citovaného ustanovenia zákona. Vyhláseniu o nastúpení náhradníka má predchádzať i posúdenie otázky, či bol mandát poslanca uvoľnený relevantne.“

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach „... zo dňa 14. 04. 2010 sp. zn.: 7S/92/2009 môj návrh na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy bol zamietnutý. Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že dôvodom zamietnutia bola skutočnosť že som nepreukázal vážne dôvody pre ktoré som mandát poslanca nemohol vykonať.“

Podľa názoru sťažovateľa „... uvedeným postupom som bol ukrátený na svojich právach tým, že mi bol nezákonne odňatý mandát poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K., ktorý som získal v slobodných, priamych a tajných voľbách a nemôžem uplatňovať práva poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K. aj keď tieto práva chcem uplatňovať. Týmto postupom boli porušené aj moje základné práva a slobody a to ústavné právo podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR právo prístupu za rovnakých podmienok k voleným a iným verejným funkciám.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné právo MUDr. V. C., trvale bytom K., PŠČ ... uvedené v článku 12 ods. 2 a článku 30 ods. 4 Ústavy SR upovedomením o zániku poslaneckého mandátu poslanca Mestského zastupiteľstva Mesta K. zo dňa 07.09.2009 č.: 09/04039 vydané mestom K. zastúpeným primátorom mesta porušené bolo.

Ústavný súd zakazuje Mestu K. pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa uplatňovať mandát poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K. na základe upovedomenia Mesta K. zo dňa 07.09.2009 č.: 09/04039 o zániku mandátu poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K. dňa 28.08.2009.

Ústavný súd prikazuje Mestu K. umožniť navrhovateľovi uplatňovanie mandátu poslanca Mestského zastupiteľstva mesta K. v lehote do 5 dní od právoplatnosti rozsudku.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ktoré je povinný zaplatiť Mesto K.

Mesto K. je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Z tohto článku ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu je subsidiárna, čo znamená, že ústavný súd ju môže uplatniť len vtedy, ak nemá právomoc poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa iný (t. j. všeobecný) súd.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého právomoc predchádza pred uplatnením právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom

zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy (všeobecné) súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí a opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Z navrhovaného znenia nálezu (petitu) sťažnosti, ktoré je pre vymedzenie predmetu konania rozhodujúce, vyplýva, že sťažovateľ sa v sťažnosti domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 2 a čl. 30 ods. 4 ústavy výslovne oznámením primátora o zániku poslaneckého mandátu poslanca mestského zastupiteľstva č. j. 09/04039 zo 7. septembra 2009, ktorým mu bol oznámený zánik jeho mandátu poslanca mestského zastupiteľstva.

Ak sťažovateľ vo svojej sťažnosti tvrdí, že oznámením o zániku poslaneckého mandátu poslanca mestského zastupiteľstva č. j. 09/04039 zo 7. septembra 2009, ktorým mu bol oznámený zánik jeho mandátu poslanca mestského zastupiteľstva, bol ukrátený na svojich právach tým, že mu bol nezákonne odňatý mandát poslanca mestského zastupiteľstva, čím mali byť postupom mesta porušené aj jeho základné práva a slobody, ústavný súd uvádza, že podľa § 250v ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol priamo proti nej vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal nápravy porušenia svojho základného práva na Krajskom súde v Košiciach, ktorý rozsudkom č. k. 7 S 92/2009-44 zo 14. apríla 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 6. mája 2010, návrh na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy (Mesto K.) zamietol s odôvodnením, že

„neboli preukázané vážne dôvody, pre ktoré sa mandát poslanca nemohol vykonať, pričom dôkazná povinnosť je na strane žalobcu“. Znamená to, že sťažovateľ tým, že sa ochrany svojich práv domáhal na všeobecnom súde, sám uznal, že má k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich práv v systéme všeobecných súdov.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd uzavrel, že v predmetnej veci nie je daná jeho právomoc, a preto sťažnosť sťažovateľa po predbežnom prerokovaní z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (podobne napr. IV. ÚS 49/04, II. ÚS 59/04 alebo IV. ÚS 78/04).

Nad rámec dosiaľ uvedeného považuje ústavný súd v danej veci za potrebné poukázať aj na skutočnosť, že sťažnosť je oneskorene podaná.

Sťažovateľovi bolo oznámenie primátora doručené 7. septembra 2009 a sťažnosť bola doručená ústavnému súdu až 14. júna 2010, teda zjavne po uplynutí lehoty určenej na jej podanie podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2010